

Bohoslužby v Zábřeze 16.října 2016

Lk 18, 1-8

Milé sestry, milí bratři, modlitba je nedílnou součástí křesťanského života. Ježíšův život na ní byl postavený, modlit se učil také své učedníky. Je to naše veliká výsada, že se smíme k Bohu modlit. Je to veliký Boží dar, kterým naplnil náš život, kterým umožnil, abychom k němu přicházeli. Modlitba je naším vyznáním, že náš Bůh je Bohem živým. Slyší nás, když k němu voláme, odpovídá na naše díky a prosby. Není jiný Bůh, ke kterému lze takto volat a vědět, že nejde jen o prázdné volání, ale jde o rozhovor.

Podobenství, které jsme dnes četli a které ukazuje na význam modlitby, říká Ježíš v pozoruhodné souvislosti. Farizeové, tedy lidé jsoucí vzorem zbožnosti, se ho ptali, kdy přijde království Boží. Na jednu stranu je to výraz zvědavosti. Člověk touží znát budoucnost, chce vědět, co je před ním, kdy se co stane. Je otázka, k čemu je mu to dobré? Když by věděl, co se kdy stane, jak by naložil se svým životem? Možná by se našlo pár praktických věcí, které by mohl vykonat, avšak jeho život by se nějak nezměnil. Farizeové se však neptají jen ze zvědavosti. Za jejich otázkou lze tušit i jistou námitku vůči Ježíšovi. Boží lid se modlí za příchod Božího království. Modlí se za něj i oni zbožní farizeové a stále se nic neděje. Ježíš je Syn Boží, tak by mohl dát nějakou odpověď. Kdy to bude? Má cenu se za to stále modlit? A to je právě věc, která je docela důležitá. Modlí se a nic se neděje. A tak se vkrádá myšlenka, má-li to vůbec smysl. Skoro to vypadá, že Bůh naše modlitby neslyší.

Pro věřícího člověka je to docela náročná zkušenost. Za něco se modlí, čeká na odpověď a ta stále nepřichází. Místo toho přicházejí pochybnosti. Je něco špatně? Je někde nějaký zádrhel? Pochybnosti pak podřívají pevnost vztahu, který člověk k Bohu má. Jistě to alespoň trochu známe, že když dlouho o něco prosíme a nejsme vyslyšeni, moc to náš vztah k tomu dotyčnému neupevní. Spíše naopak.

Ježíš na tuto problematiku reaguje podobenstvím, které nás musí trochu zamrazit. Alespoň zpočátku. Vdova stále tlačí na soudce, aby se jí zastal. Je to pozoruhodná postava, ten soudce. Říká, že si z nikoho nic nedělá a nikoho, ani Boha, se nebojí. Nemá jediný důvod jí vyhovět. Ta vdova je jistě v právu, sám to uznává, že jí k tomu právu dopomůže. Jemu je ale právo lhostejné, jak se zdá. Je-li ta vdova v právu, měl by přeci zasáhnout sám, bez nějakého dalšího

naléhání. On ale nedělá nic. Jediné, co ho přiměje k činnosti, je aktivita té vdovy a touha po klidu. Chce mít od ní pokoj a tak ji tedy vyhoví.

Ukazuje nám to k poněkud zvláštní představě Boha. Máme stále tlačit, stále ho bombardovat svými prosbami, dokud se neunaví a nedá nám, co chceme? Je pravda, že to nemusí být tak nereálná představa. Bůh skutečně může reagovat na naše prosby tím, že když stále prosíme a naléháme, tak nám dá, co žádáme. Je jen otázka, jestli z toho pak nebudeme nešťastni. Jeden příklad bychom v Bibli našli. Izrael velice toužil mít krále. A tak naléhal na soudce Samuele a jeho prostřednictvím na Boha, aby jim krále dal. A Bůh k tomu Samuelovi řekl, že ať jim krále klidně vybere, ale ať počítají s tím, že nebudou šťastni. A skutečně se tak stalo. Králové se stali svůdci lidu, přivedli jej do neštěstí. Něco takového možná známe jako rodiče. Kolikrát ustoupíme dětem, když stále naléhají, i když víme, že to není moc dobré. Zkrátka rezignujeme jako ten soudce, který chce mít pokoj.

Takováto představa Boha nemusí být nereálná, ale ve skutečnosti je přeci jen dost vzdálená. Ježíš v tomto podobenství neříká, že Bůh je jako ten soudce. Ba právě naopak. Ježíš předpokládá, že Boha všichni znají a vědí tedy, že se takto manipulovat nedá. Bůh není k právu lhostejný, není samolibý. Důvod, proč Ježíš užívá příkladu samolibého soudce je trochu jiný. Ve skutečnosti jde o tu vdovu. Nevzdává to, i když se zdá, že nemá šanci na úspěch. V její situaci by si kdekdo řekl, že požadovat právo od takového soudce je zbytečné. Avšak neúnavné prosby nakonec i toho lhostejného soudce pohnou k činu. Když tedy pohnou nespravedlivým soudcem, je jasné, že pohnou i spravedlivým Bohem. Má tedy smysl se modlit, i když odpověď nepřichází, i když se zdá, že se nic neděje.

Když se vrátím k tomu, že na počátku tohoto příběhu stála otázka o příchodu Božího království, vynikne jeden důležitý rys modlitby. Farizeové a spolu s nimi mnoho dalších měli svou představu o tom, jak Bůh jejich modlitbu vyslyší. Čekali království, které bude stejné jako mnoho jiných pozemských království. Přijde král, který v Božím jménu vyžene okupanty a ustaví říši, která bude moci vzdorovat tehdejšímu Římu. Přijde král, který zahubí a zničí nepřátele. Dokud se to neděje, jsou přesvědčeni, že Bůh je ještě nevyslyšel. Avšak najednou mají před sebou Ježíše a on jim říká, že toto království je již mezi nimi. Přichází v jeho slovech, například těch, která říkají miluj své nepřátele. Bůh prosbu vyslyšel, ale zcela jinak, než si to představovali. To je právě jádro věci. Bůh odpovídá, otázka je, jestli tu odpověď dokáže člověk slyšet.

Často se můžeme setkat s tím, že Bohu se vytýká lhostejnost vůči utrpení na zemi. Proč Bůh mlčí k hladovění, k sociální nespravedlnosti, nemocem? Je tu, když se za tyto věci k němu modlíme? Dobrá otázka. Napadlo nás ale někdy ptát se trochu jinak? Ne na to, proč to Bůh dopouští, ale co s tím uděláme? Není Boží odpovědí právě to, že nám ukazuje cestu, jak žít

pokojně, jak tyto problémy vyřešit, avšak my ji nevidíme. Jeho slovo neslyšíme? Dejme tomu, že se modlíme, aby tam ten člověk neměl hlad. A co čekáme, že se stane? Čekáme, že někdo přijde a dá mu něco k jídlu. Jenže ta odpověď Boží může znít také jinak. Může říkat: „Běž a dej tomu člověku svůj dnešní oběd“. Jsme na takovou odpověď připraveni? Popravdě je stále jednodušší si myslet, že Bůh neodpovídá, než přiznat, že jeho odpověď neslyšíme, či nechceme slyšet.

Dnešnímu příběhu dominuje aktivita vdovy a to jak nakonec toho soudce udolá, překecá. Trochu zaniká samotný závěr podobenství. Bůh zjedná právo těm, kdo k němu dnem i nocí volají. Ale nalezne syn člověka víru, až přijde? To je věc. K modlitbě patří víra. Jak je to s vírou, s důvěrou Bohu. Věříme jen tehdy, když nás slyší, když nám odpovídá, jak se nám líbí? Nebo dokážeme důvěřovat i tehdy, když ta jeho odpověď je trochu mimo naše očekávání? Modlitba není možná bez důvěry, že Bůh ji slyší. Stejně tak není možná bez důvěry, že ví, co nám odpovídá. Čeká-li s odpovědí, čeká-li s vyslyšením, má to svůj důvod. To přece sami dobře známe. Naše děti stále chtěly nějaké zvířátko. Říkali jsme jim, že ho dostanou, až budou schopni se o něj postarat. Když něco žádáme, myslíme si, že to je to nejlepší, co můžeme mít. Hrozně moc to potřebujeme. Avšak Bůh zná ten pravý čas, aby jeho dar nebyl pro nás příliš náročný, aby byl požehnáním a nikoliv prokletím. K tomu je ale potřebná právě ta víra. Důvěřujeme Bohu, že koná své dílo, koná jej i v našich životech, koná jej podle své vůle a k našemu dobru.

Modlitba je naše výsada, je to Boží milost, že se k nám až takto sklání. Proto si modlitby musíme vážit a nebrat ji na lehkou váhu. Vždyť v modlitbě jde o setkání s naším Bohem. Zároveň se jí nemusíme bát. Není o dokonalých slovech a téměř básnických formulacích. Je o postoji srdce. V tom hraje roli také víra. Důvěřujeme Bohu, že nás slyší. Jenže on neslyší jen to, co říkají naše rty, co slyší i naše uši. On slyší i to, co říká naše srdce, slyší, co vychází z nás, aniž bychom to vyslovili. Smíme i beze slov mluvit s naším Pánem. S modlitbou tak mějme i víru v jeho jednání. Možná se někdy zdá, že Bůh tento svět opustil, že nebe je prázdné, že nás nikdo neslyší. Věřme tomu, že slyší. Pokud se zdá nebe prázdné, možná je to jen tím, že nedokážeme slyšet, nedokážeme vidět. Možná je to tím, že se díváme jinam. Jistě to někdy říkáte i svým dětem, že když s vámi mluví, mají se dívat na vás a ne někam jinam, na mobil, do monitoru, do knihy, z okna a podobně. A právě v tom je také ona důležitá stránka modlitby. Když pozvedáme k Bohu svůj hlas, pozvedejme k němu i svůj zrak, svou pozornost. Jinak nám skutečně může něco důležitého z jeho odpovědi uniknout.

Smíme věřit tomu, že má smysl se modlit. Má to smysl i tehdy, když všechno vypadá ztracené, když se zdá, že Bůh ani nemůže naši modlitbu slyšet. Nejde o to být dotěrný a nenechat Boha oddechnout. Pokud bychom s ním chtěli soupeřit, kdo déle vydrží, vezme, že to vyhraje. Tady jsme vedeni skutečně k vytrvalosti, což je něco trochu jiného. Vytrvalost souvisí s pokorou. Jen s pokorou dokážeme přijímat, že věci se nedějí tak, jak my pískáme, ale tak, jak vše řídí Bůh.

Proto možná často věci vypadají tak, že Bůh neslyší, je lhostejný, máme pocit, že na nás zapomněl a podobně. Přitom ale možná jen zapomínáme my, že neházejeme požadavky do nějakého automatu, neurgujeme úřady s jasně danou dobou na odpověď, ale mluvíme s tím, který nás nejen dobře slyší, ale také dobře zná. Právě proto někdy jeho odpověď nepřichází hned, nebo přichází jinak, než myslíme. Pokud mu ale skutečně důvěřujeme, poznáváme, že i toto čekání na odpověď má v našich životech své místo. Proto budme vytrvalí v modlitbách a důvěřujme Bohu, že v pravý čas nalezneme jeho odpověď.

Pane Ježíši, učíš nás modlitbě a s ní také pokoře, důvěře a trpělivosti. Dej nám, ať na toto učení nezapomínáme, když přicházíme a prosíme za naše životy, za mnohé boje a zápasy, které procházíme. I když tě nevidíme a neslyšíme, smíme věřit, že nás slyšíš a jsi s námi.

@page { margin: 2cm } p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120% }

Amen.